

Jenna Rautio

”LAINSUOJATON MEDIAN HAMPAISSA”
Diskurssianalyysi perussuomalaisten
blogikirjoituksista

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Joulukuu 2023

TIIVISTELMÄ

Jenna Rautio: "Lainsuojaton median hampaissa" – Diskurssianalyysi perussuomalaisten blogikirjoituksista
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Journalistiikan opintosuunta, viestinnän monitieteinen tutkinto-ohjelma
Joulukuu 2023

Tässä kandidaatintutkielmassa tutkin perussuomalaisten blogikirjoituksia diskurssianalyysin keinoin. Petteri Orpon hallitus ja sen uudet valitut ministerit saivat kesän aikana osakseen mediakritiikkiä, ja etenkin perussuomalaiset olivat kesällä erilaisten kohujen keskiössä. Aineistonani on Riikka Purran ja Vilhelm Junnilan blogikirjoitukset kesältä 2023. He puolustautuvat blogikirjoituksissa kesän aikana mediassa esitetyiltä väitteiltä. Näitä väitteitä ovat esimerkiksi heidän aiempi rasistinen kielenkäyttönsä tai epäilty äärioikeistoyhteys.

Tarkoitukseni on tarkastella, millaisia diskursseja blogikirjoituksista löytyy sekä miten diskurssi mediasta ja journalismista teksteissä rakentuu. Tarkastelen diskursseja tässä tutkielmassa siitä näkökulmasta, että diskurssit eivät ainoastaan kuvaa todellisuutta, vaan ne ennen kaikkea rakentavat todellisuutta. Tämän vuoksi blogikirjoitusten diskurssien, eli puhetapojen ja kielenkäytön, tarkastelu on mielekästä. Tätä näkökulmaa, jossa kielenkäyttöä tarkastellaan todellisuuden rakentajana, kutsutaan sosiaalseksi konstruktionismiksi. Se on diskurssianalyysille tyypillinen näkökulma, jota käytän osana tutkielman teoreettista viitekehystä. Osana tutkielmani muuta teoreettista viitekehystä tarkastelen politiikan ja journalismin suhdetta medioitumisen käsitteen avulla, populistista viestintää sekä populismin ja median suhdetta.

Erittelen analyysini perusteella blogikirjoituksista neljä diskurssia: Valehteleva agendamedia, Vaihteleva yhteisöllisyys, Tunteellinen yksityisyys ja Passiivinen anteeksipyyntö. Näistä ensimmäinen, mediaa käsittelevä diskurssi, oli kaikista hallitsevin ja eniten teksteissä esillä. Mediaan suhtauduttiin blogikirjoituksissa negatiivisesti ja kriittisesti. Kirjoittajat kokivat, että media valehtelee, toimii poliittisella agendalla sekä haluaa asettaa heidät tarkoituksenmukaisesti kohujen keskelle. Yhdistän tulokset lopuksi pohdintaosiossa laajempaan politiikan ja journalismin suhdetta koskevaan keskusteluun.

Avainsanat: medioituminen, populismi, poliittinen viestintä, populismitutkimus, diskurssianalyysi, perussuomalaiset, blogi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	1
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	3
	2.1 Medioituminen.....	3
	2.2 Populistinen viestintä.....	5
	2.3 Populismi ja media.....	6
	2.4 Tutkimuskysymykset.....	7
3	AINEISTO JA METODI.....	8
	3.1 Aineisto.....	8
	3.2 Metodi.....	9
	3.2.1 Diskurssianalyysi.....	9
	3.2.2 Diskurssitutkimus.....	10
4	ANALYYSI.....	12
	4.1 Valehteleva agendamedia.....	12
	4.1.1 ”Journalistin ohjeet ovat vitsi”.....	14
	4.2 Vaihteleva yhteisöllisyys.....	15
	4.3 Tunteellinen yksityisyys.....	16
	4.3.1 Yksityinen minuus.....	16
	4.3.1 Tunteellinen ja erityinen minuus.....	17
	4.4 Passiivinen anteeksipyyntö.....	18
	4.5 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen.....	19
5	POHDINTA.....	21
6	LÄHTEET.....	23
	6.1 Kirjallisuusluettelo.....	23
	6.2 Aineistoluettelo.....	24

1 JOHDANTO

Kevään 2023 eduskuntavaaleissa valittiin Suomen eduskuntaan uudet kansanedustajat, joista koottiin Suomelle uusi hallitus. Kokoomus muodosti hallituksen yhdessä perussuomalaisten, kristillisdemokraattien ja RKP:n kanssa. Hallitus sai osakseen mediakritiikkiä pitkin kesää, ja kritiikin kohteena olivat etenkin uudet valitut ministerit. Heistä puolestaan perussuomalaisten edustajat olivat kritiikin keskiössä.

Elinkeinoministeri Vilhelm Junnilan (ps.) aiemmat äärioikeistoon viittaavat puheet ja vitsailu natsisymboliikalla nostettiin mediassa esiin kesäkuussa juhannuksen alla. Kielenkäyttö johti eduskunnan luottamusäänestykseen. Junnila sai 28. kesäkuuta pidetyssä luottamusäänestyksessä eduskunnan luottamuksen äänin 95–86. Junnila pukeutui luottamusäänestykseen pesukarhusolmioon, jota kuvailtiin mediassa silmäniskuna äärioikeistolle pesukarhuun liittyvän äärioikeistosymboliikan vuoksi. Lopulta hän erosi ministeritehtävästään kasaantuneiden kohujen vuoksi 30. kesäkuuta. Junnila kerkesi olla ministerinä 11 päivää. Hänen tilalleen ministeriksi valittiin Wille Rydman (ps.), joka on aiemmin joutunut jättämään edellisen puolueensa kokoomuksen jälkeen, kun Helsingin Sanomat julkaisi artikkelin Rydmanin kyseenalaisesta käytöksestä nuoria naisia kohtaan.

Myös valtiovarainministeri Riikka Purran (ps.) vuosien takainen rasistinen kielenkäyttö Scripta-blogin vieraskirjassa nostettiin mediassa esiin tämän vuoden aikana. Iltalehti julkaisi helmikuussa artikkelin, jossa pohdittiin, onko Scripta-blogin vieraskirjaan riikka-nimimerkillä kirjoittanut henkilö Riikka Purra. Rasistisen kielenkäytön noustessa esiin jälleen heinäkuussa Purra ilmoitti ensin blogissaan, ettei pahoittele aiempia tekemisiään ja sanomisiaan. Päivää myöhemmin presidentti Sauli Niinistö kehotti hallitusta ottamaan selkeän nollatoleranssilinjan rasismiin, mikä johti Purran anteeksipyyntöön myöhemmin samana iltana Twitterissä. Iltalehti julkaisi lopulta artikkelin kaikista riikka-nimimerkin tekemistä kirjoituksista 21. heinäkuuta. Viikkoa myöhemmin Purra julkaisi blogiinsa puolustuspuheenvuoron. Myöhemmin elokuussa myös Junnila julkaisi omaan blogiinsa vastaavanlaisen puolustuskirjoituksen.

Tapahtumaketjut herättivät kriittistä julkista keskustelua ministerivalinnoista. Journalismin perustavanlaatuisiin tehtäviin kuuluu vallan ja vallanpitäjien vahtiminen, minkä vuoksi perussuomalaisten täytyi kesän aikana perustella sekä ryhmänä että yksilöinä esimerkiksi sitä, onko perussuomalaiset rassistinen puolue tai onko perussuomalaisilla yhteyksiä äärioikeistoon. Toimittajien itsesäätelystä varten luotujen Journalistin ohjeiden ensimmäisen kohdan mukaan journalisti on vastuussa ennen kaikkea lukijoilleen, kuulijoilleen ja katselijoilleen. Heillä on oikeus tietää mitä yhteiskunnassa tapahtuu. (Journalistin ohjeet 2014)

Tavoitteenani tässä tutkielmassa on tarkastella Riikka Purran ja Vilhelm Junnilan kesän tapahtumia koskevia blogikirjoituksia diskurssianalyysin keinoin. Käytän näistä kahdesta blogikirjoituksesta nimitystä ”puolustusblogikirjoitus”, vaikka se ei ole vakiintunut tekstilajin nimitys. Tavoitteenani on selvittää millaisia diskursseja, eli puhetapoja tai kielenkäyttöä, puolustusblogikirjoituksista löytyy. Ennakko-oletukseni on, että tekstit sisältävät mediavastaista puhetta, ja pyrin keskittymään siihen, millä kielellisillä keinoilla diskurssi mediasta ja journalistiikasta rakentuu kyseisissä blogikirjoituksissa.

Ennen blogikirjoitusten diskurssien tarkempaa analysointia on tärkeää tarkastella politiikan ja journalismin suhteen nykytilaa ymmärtääkseen tutkielmani lähtökohdat. Tutkielmani etenee seuraavanlaisesti: Erittelen seuraavassa luvussa tutkielman teoreettisen viitekehyksen. Sen jälkeen esittelen ja perustelen tutkielman aineistoa ja tutkimusmetodia tarkemmin. Sen jälkeen siirryn analyysiin ja tuloksiin. Lopuksi seuraa pohdintaosio, jossa käyn läpi loppupäätelmiä tekemäni analyysin pohjalta.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tarkastelen diskursseja tässä tutkielmassa siitä näkökulmasta, että diskurssit eivät ainoastaan kuvaa todellisuutta, vaan ennen kaikkea rakentavat todellisuutta (Jokinen, Juhila ja Suoninen 2016, 47). Tätä näkökulmaa, jossa kielenkäyttöä ei tarkastella ainoastaan siltana todellisuuteen, vaan osana todellisuutta, kutsutaan diskurssianalyttisessä tutkimuksessa sosiaalisesti konstruktionismiksi (emt. 2016, 17), jota käytän osana tämänkin tutkielman teoreettista viitekehystä.

Koska tästä näkökulmasta tarkasteltuna myös journalismista käytetyt puhettavat rakentavat todellisuutta, on journalismin tutkimuksessa politiikan tekijöiden kielenkäyttöön kiinnitettävä huomiota. Journalismin tutkimuksessa on tavanomaista suunnata kiinnostus journalismin tekijöistä ja journalistisista tuotoksista myös yleisön puolelle. Tässä tutkielmassa tarkastelen, miten poliitikot näkevät median toiminnan, ja miten he siitä kirjoittavat omilla blogialustoillaan.

Käsittelen politiikan ja journalismin suhdetta tässä luvussa medioitumisen käsitteen avulla, mikä kuvaa politiikan muutosprosessia mediavälitteisellä aikakaudella. Sen jälkeen siirryn tarkastelemaan tarkemmin juuri perussuomalaisten mediasuhdetta sekä yleisen populistisen viestinnän luonnetta.

2.1 Medioituminen

Politiikan ja journalismin suhteen tarkastelu on syytä aloittaa medioitumisen käsitteen kautta. Isotaluksen (2017) mukaan ilman mediaa olisi oikeastaan mahdotonta pysyä perillä siitä, mitä politiikassa tapahtuu. Media on aina vaikuttanut jollakin tavalla siihen, millaista informaatiota saamme politiikasta, ja missä muodossa. Kaikkiaan medioituminen tarkoittaa yhteiskunnallista muutosprosessia, jossa mediasta on tullut vaikutusvaltainen yhteiskunnan eri osa-alueilla, esimerkiksi politiikassa (Isotalus 2017, 19). Medioitumisen käsitteen avulla tutkijat usein pohtivat instituutioiden välisiä suhteita, ja kysyvät, määrääkö journalismi tai media liiaksi sitä, mitä asioita politiikan julkisuudessa käsitellään. Joskus medioitumisesta puhuttaessa nostetaan esiin

enemmän median välinelunne ja mietitään, millä tavalla esimerkiksi televisio tai internet vaikuttavat politiikan tekemisen tapoihin (Väliverronen ja Kunelius 2009, 226).

Medioitumisen yhteydessä käytetään usein medialogiikan käsitettä. Poliitiikan medioitumisesta puhuttaessa ajatus on usein, että medialogiikka ohjaa yhä vahvemmin politiikkaa ja on korvannut politiikan logiikan poliittisessa toiminnassa. Mitä enemmän medialogiikka ohjaa sekä median sisältöjä että poliittisia toimijoita, sitä vaikutusvaltaisempi media on ja sitä pidemmälle medioituminen on kehittynyt (Isotalus 2017, 25). Medioituminen ei kuitenkaan ole tyhjiössä syntynyt yksisuuntainen muutosprosessi, jossa median toimintalogiikka pelkästään määrittää pelisäännöt, vaan samalla kun yhteiskunnan eri toimijat ja instituutiot tavoittelevat median huomiota entistä aktiivisemmin, yhteiskunnan toimijat kuten poliitikot ovat opetelleet käyttämään mediaa hyödykseen omassa toiminnassaan (Harjuniemi, Dahlberg ja Kantola 2022, 2; Isotalus 2017, 27).

Medialogiikaksi käsitetään ne normit ja käytänteet, joita media käyttää. Medialogiikan mukaan median ominaisiksi muodoiksi on katsottu olevan muun muassa asioiden dramatisoiminen, vastakkainasettelujen tekeminen, yksinkertaistaminen, henkilöityminen, visualisoiminen ja stereotyyppien hyödyntäminen. Median vaikutusvallan takia nämä toimintatavat ovat levinneet myös muuhun yhteiskunnan toimintaan. Esimerkiksi poliitikot ja poliittiset puolueet pyrkivät ottamaan median toimintalogiikan tekemällä itsestään sopivamman mediaan. Tästä esimerkkinä on oman asian ja viestinnän muotoilu siten, että se ylittää uutiskynnyksen ja saa siten mediatilaa. (Isotalus 2017, 26–27.)

Poliitiikan henkilöityminen on yksi yleisen politiikan medioitumisen seuraus. Poliitiikan henkilöityminen tarkoittaa sitä, että yksittäiset poliitikot saavat yhä enemmän huomiota puolueiden näkyvyyden kustannuksella (Isotalus 2017, 51). Poliitiikka on henkilöitynyttä, kun poliittisista kysymyksistä tai ristiriidoista kerrotaan yksittäisten poliitikkojen, esimerkiksi puolueen puheenjohtajien, eikä puolueiden kantoina. Isotaluksen (2017) mukaan erityisesti 2010-luvulla ympäri Eurooppaa on syntynyt populistipuolueita, jotka ovat vahvasti henkilöityneet puheenjohtajaansa. Perussuomalaiset ovat suomalainen

esimerkki juuri tällaisesta populistipuolueesta, jonka puolueen kannatuksen suuri kasvu 2000-luvulla oli paljolti silloisen puheenjohtajan Timo Soinin ansiota (Isotalus 2017, 51–52). Poliitiikan henkilöityminen määrittää pitkälti nykyajan politiikkaa. Poliitikkojen verkkosivut, blogit ja sosiaalisen median tilit tukevat henkilöitymistä.

2.2 Populistinen viestintä

Populismien yksiselitteinen määrittely on hankalaa (Herkman 2019, 14). Populismien voi ymmärtää yksinkertaisimmallaan poliittiseksi liikehdinnäksi, poliittiseksi tyyliksi tai ideologiaksi. Populismien määrittelyn toistuvia teemoja ovat käsitys kansasta, ryhmän muodostaminen, vastakkainasettelu eri ihmisryhmien välillä, ideologisuus kyseisten vastakkainasettelujen taustalla sekä näkemys populismien roolista politiikassa. (emt. 2019, 15–37.)

Kaikkiaan populismien avaintekijäksi nousee kommunikaatio, jota on kuitenkin Aalbergin ym. (2017) mukaan tutkimuksissa sivuutettu. Viime vuosien populististen puolueiden nousu ja menestys ympäri Eurooppaa tekee populististen kommunikaation tutkimuksen entistä oleellisemmaksi (Aalberg ym. 2017, 3). Populistisella viestintätyylillä pyritään usein tekemään erottelua meihin ja muihin (emt. 2017, 5). Aalbergin ym. (2017) mukaan kaksi tyypillistä ja usein mainittua populistisen viestinnän avainpiirrettä ovat antielitismi ja ulkoryhmien ulossulkeminen. Antielitismillä hän viittaa ”systeemin”, instituution ja eri eliittien kritisointia sekä hyökkäystä näitä kohtaan (Aalberg ym. 2017, 14). Populistinen johtaja pyrkii näillä viestinnällisillä keinoilla osoittamaan kansaa kohtaan erityistä suhdetta: vain hän pystyy ymmärtämään kansan syviä rivejä, ja hän ei kuulu poliittiseen eliittiin, kuten muut poliitikot (Salojärvi 2020, 380).

Useiden tutkimusten mukaan populistiset viestit resonoivat etenkin ei-journalistisilla nettialustoilla, kuten blogeissa, erilaisille foorumeilla ja sosiaalisen median alustoilla (Aalberg ym. 2017, 49). Blogeista muodostui 2000-luvun puolivälissä osa jokapäiväistä poliittista viestintää, ja niiden asema on kahdessakymmenessä vuodessa muuttunut yllättävän vähän. Edelleen oletetaan, että kaikilla varteenotettavilla poliitikoilla on omat verkkosivut. (Isotalus 2017, 189–197.)

Verkkosivut ja blogit tukevat ajatusta politiikan henkilöitymisestä. Poliitikon blogi lähtökohtaisesti keskittyy henkilöön itseensä, ja poliitikko voi jakaa blogissa yksityiskohtaisempaa tietoa itsestään ja kertoa asioita, josta perinteinen media ei ole kiinnostunut. (emt. 2017, 197). Erityisen kiinnostavaa blogiteksteistä tekee sen, että blogien vuorovaikutteisuus voi vaikuttaa myönteisesti kansalaisten poliittiseen sitoutumiseen ja synnyttää jopa parasosiaalisen suhteen poliitikon kanssa.

Koska poliitikon henkilökohtainen sivu luo tunteen vuorovaikutuksesta poliitikon kanssa, politiikka alkaa tuntua aiempaa läheisemmältä, jolloin parasosiaalisen suhteen muodostuminen äänestäjän ja poliitikon välille mahdollistuu. Parasosiaalinen suhde tarkoittaa kuviteltua tuttavuutta tai ystävyyttä johonkin mediavälitteiseen henkilöön, kuten televisiossa esiintyvään henkilöön tai poliitikkoon. Vaikka äänestäjä tuntee poliitikon vain median kautta, hänestä poliitikko saattaa tuntua läheiseltä, tutulta henkilöltä, jonka kanssa ystävyys voisi olla mahdollista. Tällaiseen poliitikkoon äänestäjä suhtautuu todennäköisesti erityisen myönteisesti. Parasosiaalinen suhde voi lopulta vaikuttaa jopa äänestyspäätökseen. (Isotalus 2017, 131–132, 206.)

2.3 Populismi ja media

Toisin kuin muualla Pohjois-Euroopassa, Suomessa populistiset puolueet ovat säilyttäneet pysyvän, vaikkakin epätasaisen, aseman suomalaisessa parlamentaarisessa politiikassa vuodesta 1959 (Aalberg ym. 2017, 42). Suomessa poliittinen populismi on liitetty ennen kaikkea Suomen maaseudun puolueeseen (SMP) ja Perussuomalaisiin (PS). Suomalainen populismitutkimus käynnistyi kunnolla vuoden 2011 eduskuntavaalien jälkeen, kun perussuomalaiset tekivät tunnetun jytky-vaalivoiton (Herkman 2019, 9). Vuoden 2011 vaalit nähdään puolueen käännekohtana, koska perussuomalaiset nousivat silloin ensimmäistä kertaa kolmen suurimman puolueen joukkoon historiallisen vaalivoiton saattamana (Aalberg ym. 2017, 43–44). Monissa tutkimuksissa perussuomalaisten menestys on liitetty oikeistopopulismiin, kansallismielisyyteen ja muukalaisvastaisuuteen. Populismia on lähestytty suomalaisessa akateemisessa kirjallisuudessa myös poliittisena tyylinä sekä mediatutkimuksen näkökulmasta. (Herkman 2019, 10.)

Perussuomalaisia leimaa omalaatuinen mediasuhde, joka on tyypillinen populistisille puolueille. Aalbergin ym. (2017) mukaan perussuomalaisilla oli vuonna 2011 onnistunut mediastrategia. Perussuomalaiset saivat paljon tilaa mediassa kehystämällä muuta poliittista valtavirtaa korruptoituneeksi, ylimieliseksi ja vanhentuneiksi poliittisiksi klikeiksi. Toisaalta samalla he kritisoivat median olevan valtavirtapuolueiden palveluksessa, eikä perussuomalaisista uutisoitu heidän mielestään objektiivisesti. (Aalberg ym. 2017, 47–48.)

Näen tässä tutkimustuloksessa yhtäläisyyksiä kesän 2023 julkiseen keskusteluun, ja on siten perusteltua ajatella sen kuvaavan perussuomalaisten mediasuhteen yleistä luonnetta ainakin jokseenkin.

2.4 Tutkimuskysymykset

Tämän kokonaisuuden vuoksi, missä media ja politiikka vaikuttavat toisiinsa ja jopa äänestämiskäyttäytymisen, on tärkeä suunnata katse politiikan toimijoiden blogikirjoituksiin. Erityisesti on tärkeää kiinnittää huomiota populististen poliitikkojen kirjoituksiin, koska he osaavat taitavalla paradoksaalisella tavalla valjastaa mediaa omiin käyttötarkoituksiinsa puhumalla mediasta negatiivissävytteisesti. Jatkan tästä aiheesta loppupäätelmissä lisää.

Seuraavassa luvussa esittelen aineiston ja metodin, jonka jälkeen siirryn varsinaiseen analyysiin ja siihen perustuvaan pohdintaosioon. Pyrin tutkielmassani vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Millaisia diskursseja esiintyi perussuomalaisten ns. puolustusblogikirjoituksissa kesällä 2023?
2. Miten diskurssi mediasta ja journalismista rakentuu näissä kirjoituksissa?

3 AINEISTO JA METODI

Tässä luvussa käsittelen aineistoa ja metodia. Esittelen alaluvussa 3.1 ensin tutkielmani aineiston, minkä jälkeen esittelen alaluvussa 3.2 käyttämäni tutkimusmetodia tarkemmin.

3.1 Aineisto

Politiikan medioitumisen, populistisen viestinnän erityispiirteiden sekä perussuomalaisten omalaatuisen mediasuhteen vuoksi kandidaatintutkielmani aineistoksi oli perusteltua valikoida perussuomalaisten blogikirjoitukset, ja vielä tarkemmin kritiikin kohteeksi nousseiden henkilöiden puolustusblogikirjoitukset. Merkittävä osa suomalaisesta poliittisesta keskustelusta käydään viestipalvelu X:ssä (entinen Twitter), mutta jotta tutkielman aineisto ei leviä liian laajaksi, ja on selkeärajaisempi ja konkreettisempi, rajasin aineiston kahteen blogikirjoitukseen. Analysoin Vilhelm Junnilan ja Riikka Purran kirjoittamia puolustusblogikirjoituksia, koska henkilöt liittyvät kesän poliittisiin tapahtumiin ja kohuihin keskeisesti, ja blogitekstit ovat luonteeltaan samalaisia: henkilöt vastaavat blogiteksteillään median väitteisiin alustoilla, joissa he voivat itse hallita omaa sanomaansa toisin kuin esimerkiksi toimittajalle antamassaan haastattelussa.

Wille Rydman oli myös kesän tapahtumien kannalta oleellisessa roolissa. Etsin myös hänen blogistaan vastaavanlaista puolustusblogikirjoitusta, mutta hänen viestintänsä kesän osalta tapahtui pääosin X:ssä. Hänen viimeisin blogikirjoituksensa on kirjoitettu 3. tammikuuta 2023. Kirjoituksessa Rydman kertoo liittyvänsä perussuomalaisiin, ja jättävänsä entisen puolueensa kokoomuksen. Teksti on mediaan liittyviltä teemoiltaan samankaltainen kuin kaksi muuta valitsemaani blogitekstiä, mutta koska teksti liittyy eri ajankohtaan ja kontekstiin, jätin sen aineiston ulkopuolelle.

Purran blogikirjoitus on julkaistu sivustolla riikkapurra.net. Blogikirjoitus on julkaistu 22. heinäkuuta 2023 otsikolla ”Puolustuspuheenvuoro”. Junnilan blogikirjoitus on puolestaan julkaistu sivustolla vilhelmjunnila.fi 12. elokuuta 2023 otsikolla ”Pesukarhujahti – vastine kesän syytöksiin”. Tekstiä blogikirjoituksissa on yhteensä 20

liuskaa. Sekä kirjoittajat että yleisö jatkoivat blogiteksteihin liittyvää julkista keskustelua blogien kommenttikentissä sekä muilla sosiaalisen median alustoilla, mutta jätän nämä keskustelut analyysin ulkopuolelle selkeyden vuoksi. Jätän myös Purran ja Junnilan blogien kuvat analyysin ulkopuolelle. Molemmissa blogiteksteissä on yksi kuva, joka toimii tekstin kansikuvana, enkä kokenut niiden tuovan analyysille lisäarvoa.

3.2 Metodi

3.2.1 Diskurssianalyysi

Teen diskurssianalyysin esittelemistäni blogikirjoituksista, joten on oleellista ennen varsinaista analyysia ymmärtää diskurssi käsitteenä. Kuvailin diskurssia aiemmin puhettavaksi ja kielenkäytöksi, mitä se yksinkertaistetusti onkin.

Käytän diskurssianalyysini pohjana Sari Pietikäisen ja Anne Mäntynen teoksen *Uusi kurssi kohti diskurssia* (2020) ohjeistusta diskurssianalyysin tekoon. Teoksessa diskurssi määritellään ennen kaikkia kontekstisidonnaisena kielenkäyttönä osana sosiaalista toimintaa (Pietikäinen ja Mäntynen 2020, 31). Muita diskurssille annettuja määritelmiä teoksessa ovat esimerkiksi tunnistettava tapa käyttää kieltä, vakiintunut merkityksellistämisen tapa, kielenkäyttö kontekstissa, ymmärrys todellisuudesta sekä lausetta laajempi kielenkäytön yksikkö (emt. 2020, 28).

Kieltä käyttämällä rakennetaan tietoa, solmitaan suhteita, muutetaan käytänteitä ja käytetään valtaa (emt. 2020, 14). Myös Jokisen ym. (2016) mukaan kieltä käyttämällä ei ainoastaan kuvata maailmaa, vaan merkityksellistetään ja samalla järjestetään ja rakennetaan todellisuutta. Kielenkäytöllä on seurauksia: Kaikilla lausunnoilla aina paitsi kuvataan jotakin, myös tehdään jotakin. Lausunnot siis sekä osittain kuvaavat todellisuutta että samalla rakentavat kyseistä todellisuutta (Jokinen, Juhila ja Suoninen 2016, 26). Kielenkäyttö rakentaa maailmaamme ja toisaalta maailma, eli konteksti, vaikuttaa siihen, miten kieltä käytetään (Pietikäinen ja Mäntynen 2020, 24).

Yksi kriittisen diskurssianalyysin pioneeri Norman Fairclough (2003) puolestaan määrittää diskurssit erilaisiksi näkökulmiksi maailmasta. Diskurssit liittyvät erilaisiin suhteisiin, joita ihmisillä on maailmaan, mitkä puolestaan riippuvat heidän asemastaan

maailmassa, heidän sosiaalisista ja henkilökohtaisista identiteeteistään sekä sosiaalisista suhteista, joita heillä on muihin ihmisiin. Eri diskurssien väliset suhteet ovat yksi osa ihmisten välisistä suhteista – ne täydentävät toisiaan, kilpailevat keskenään, yksi voi hallita toisia ja niin edelleen. (Fairclough 2003, 124.)

3.2.2 Diskurssitutkimus

Diskurssitutkimus on laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Laadulliset tutkimusmenetelmät sopivat diskurssitutkimuksen työkaluiksi, koska tutkimus keskittyy siihen, miten merkityksiä rakennetaan sosiaalisesti ja kielellisesti toimimalla. Laadullisen tutkimuksen tavoite on ymmärtää ihmisten käyttäytymistä ja hahmottaa niitä tulkintoja ja merkityksiä, joita he rakentavat toisten ihmisten kanssa vuorovaikutuksessa. Tutkimuskohteena on tuolloin siis ihmisten kokemus- ja merkitysmaailma. (Pietikäinen ja Mäntynen 2020, 210–211.)

Diskurssitutkimus nojautuu funktionaaliseen kielikäsitteeseen, jossa kielelliset merkitykset nähdään tilannekohtaisina ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa syntyvinä silloin, kun kieltä käytetään (emt. 2020, 19). Diskurssitutkimusta määrittelevä näkökulma kielenkäytöstä osana sosiaalista toimintaa määrittää tutkimuksen kohteeksi puolestaan sen, miten ja mitä asioita kielellä tehdään, eikä esimerkiksi kielen rakenne itsessään (emt. 2020, 14).

Nämä esittelemäni diskurssitutkimuksen peruslähtökohdat liittyvät laajempaan teoreettiseen viitekehykseen, jota kutsutaan sosiaalisesti konstruktivismiksi: todellisuus rakentuu keskinäisessä vuorovaikutuksessa kielen ja muiden semioottisten merkkijärjestelmien avulla. (emt. 2020, 21–22.) Aineistoani on mielekästä lähestyä diskurssianalyysin ja -tutkimuksen lähtökohdista, koska ne ohjaavat katseeni tutkimuskysymyksen kannalta oleelliseen sisältöön: kielellisten merkitysten syntyyn vuorovaikutuksessa. Tutkielmani tapauksessa voi ajatella kielellisten merkitysten syntyvät blogitekstien kirjoittajien ja lukijoiden välisessä vuorovaikutuksessa. Kieli on ennen kaikkia sosiaalisesti järjestynyttä ja sillä on valtaa, minkä vuoksi journalistiikan

tutkimuksessa on tärkeää tarkastella, kenellä politiikan toimijalla on esimerkiksi hallitseva diskurssi mediasta, ja millainen se on.

Lähdin tekemään analyysia paikantamalla blogiteksteistä yhteneviä kielellisiä teemoja. Aloitin etsimällä teksteistä kaikki mediaa käsittelevät kohdat, koska niiden tarkastelu on tutkielmani ja tutkimuskysymyksen kannalta oleellisinta. Käytin apunani värikoodausta, ja värikoodasin teksteistä ensin mediaa käsittelevät kohdat. Lisäksi tekstin edetessä löysin muita yhteneviä teemoja, jotka värikoodasin eri värillä kuin tekstien mediaa käsittelevät osiot. Etsin teksteistä populistiselle puheelle keskeistä ”me ja muut” -puhetta sekä muuta ryhmäkokemusta käsittelevää puhetta. Ryhmäkokemuksen tarkastelun jälkeen koin loogiseksi tarkastella myös, miten teksteissä rakennetaan minuutta. Avaan löytämiäni diskursseja seuraavaksi analyysiluvussa.

4 ANALYYSI

Tarkoitukseni tässä tutkielmassa on tarkastella millaisia vallitsevat diskurssit blogiteksteissä ovat, ja miten ne ovat rakennettu. Tarkoitukseni ei ole analyysillä todistaa, onko teksteissä mediavastaisuutta vai ei, vaan lähtöoletus on, että mediaan ja sen toimintaan on suhtauduttu negatiivisesti teksteissä. Tarkastelen ensisijaisesti sitä, miten mediaan liittyvä diskurssi on teksteissä rakennettu.

Erittelin blogikirjoituksista neljä diskurssia. Selkeästi vallitsevin diskurssi oli mediaa käsittelevä diskurssi, jota nimitän tässä tutkielmassa Valehteleva agendamedia - diskurssiksi. Negatiivissävytteisiä mainintoja mediasta löytyi näistä kahdesta blogikirjoituksesta analysointini perusteella 174 kappaletta, tehden siitä selkeästi vahvimman teeman teksteissä. Muita diskursseja, joita teksteistä löysin, nimitän seuraavanlaisesti: Vaihteleva yhteisöllisyys, Tunteellinen yksityisyys, ja Passiivinen anteeksipyyntö. Diskurssit sijaitsevat teksteissä limittäin, ja samasta virkkeestä oli mahdollista löytää useita eri diskursseja. Avaan seuraavaksi nimeämiäni diskursseja esimerkkien avulla.

4.1 Valehteleva agendamedia

Jo blogitekstien otsikoinnit viittaavat siihen, että media on jotain, miltä kirjoittajat kokevat tarpeen puolustautua. 'Puolustuspuheenvuoro' ja 'Pesukarhujahti – vastine kesän syytöksiin' asettavat median ja kirjoittajat jo lähtökohtaisesti vastakkainasetteluun, mikä on tyypillinen populistinen piirre. Kirjoittajat kokevat, että media on heitä vastaan. He tuovat sitä esiin ensinnäkin värikkäällä verbikuvailulla siitä, mitä media heille tekee.

Näiden vääristelyjen ohella vanhojen kommenttien riepottelussa on syllistytty vieläkin poikkeuksellisempiin virheisiin. Iltalehti vääristeli kirjoittamani lähes täydellisesti tunkiessaan suuhuni ne muiden kirjoittajien kommentit, joihin itse vastasin. Näin toimien lehti onnistui saamaan koko juttunsa kärjeksi otsikkoa myöten mielipiteitä, jotka olivat päinvastaisia omiini nähden. (Riikka Purra 27.7.2023)

Verbeistä ja verbivastineellisista substantiiveista koostuvat ilmaisut, kuten *"asioiden etsiminen"*, *"kohun kyhääminen"*, *"lehdissä on ruodittu"*, *"jyrän alle jääminen"*, *"media keksi kyseenalaistaa"*, *"mediassa tehty överi analyysi"*, *"media tunki suuhuni"*, *"kommenttien riepottelu"*, *"sanoman voimakas vääristäminen"*, *"toimittaja tivasi"*, *"osoitti sormella"* sekä *"kaivaus vanhoihin asioihin"* viittaavat siihen, että media aktiivisesti toimii tavalla, joka vahingoittaa kirjoittajia, jotka puolestaan toimivat teksteissä passiivisessa uhrin roolissa.

Monien erilaisten negatiivisten ilmausten seasta nousi myös muutama yhteneväinen ilmaisu, jotka toistuivat tekstien läpi. Ensimmäinen ilmaus, joka sai useamman maininnan teksteissä, oli vääristely tai valehtelu. Kirjoittajien mukaan mediat vääristelivät totuutta heistä kertovissa uutisissa, minkä vuoksi nimesin tämän kyseisen diskurssin Valehtelevaksi agendamediaksi. Kirjoittajat toivat esiin, että vääristely on tehty nimenomaan tarkoituksenmukaisesti heitä vahingoittamaan. Tällä vahvistetaan lukijalle vastakkainasettelun mielikuvaa: media on heitä vastaan, ja toimii tietyllä poliittisella agendalla.

Tahallinen väärinymmärtäminen tai assosiaation keinotekoinen rakentaminen on luonteeltaan suoranaista valehtelua. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Oleellinen kysymys cancel-maailmassakin kuitenkin on, miksi toimittajat irrottavat kommenttejani kokonaisuudesta ja piilottavat kontekstin ja vääristelevät. Miksi he eivät voineet tehdä uutisia kommenttien sisällöistä, kuten ne tosiasiallisesti oli esitetty? Onko se ammattitaidottomuutta vai tarkoituksellista haitantekoa? Poliittiset vastustajat ja aktivistit tietenkin tekevät niin, mutta miksi journalistitkin? (Riikka Purra 27.7.2023)

Esimerkiksi Junnila toteaa suoraan tekstissään, että toimittajat näkivät häneen kohdistuneet raskaat syytökset mahdollisesti väylänä käydä käsiksi ministereihin ja sitä kautta perussuomalaiseen kansanliikkeeseen. Purra puolestaan kirjoittaa, että vasemmistoaate on marssinut instituutioiden läpi, mikä aiheuttaa oikeistohallitukselle kivisen tien. Vasemmistolaisuus liitetään Purran blogikirjoituksessa suoraan mediaan, millä rakennetaan mielikuvaa siitä, että vasemmisto, perussuomalaisten poliittiset vastustajat, ja media ovat samassa joukkueessa tässä vastakkainasettelussa. Media

rinnastetaan useassa virkkeessä poliittisiin vastustajiin, mikä vahvistaa sitä mielikuvaa, että media uutisoi politiikoista tarkoituksenmukaisella poliittisella agendalla.

Vasemmistolta ja mediantako meidän pitäisi kysyä, millaista politiikkaa me saamme ajaa? Tiedämme hyvin, että vastustajillemme pelkästään jo hallitusohjelman maahanmuuttokirjaukset ovat "rasismia". Emme me tietenkään tuollaiseen lähde. (Riikka Purra 27.7.2023)

Toinen toistuva ilmaus teksteissä liittyy kontekstiin, tai oikeastaan sen irrottamiseen tai puuttumiseen. Maininta siitä, että media poisti kirjoittajien sanomasta kontekstin, sai ainakin kahdeksan mainintaa teksteissä. Kolmas huomionarvoinen kohta on se, että kirjoittajat kokivat median kaivelleen nimenomaan jälkikäteen vanhoja asioita. Ilmaisut, kuten "mediat ryhtyivät väittämään jälkikäteen" sekä "jälkeenpäin keksitty merkitys" vahvistavat myös mielikuvaa siitä, että media toimii tarkoituksenmukaisesti heitä vastaan.

Maalitolppia ryhdyttiinkin siirtämään keksimällä piilomerkityksiä ja yksipuolisesti tulkitsemalla ikivanhoja sosiaalisen median päivityksiä "kaksoisviestinnäksi". Lisäksi persoonaani ja taustaani kohdistettiin aivan poskettomia väitteitä. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Rasismikohun saa liikkeelle, kun tarkoitushakuisesti käyttää löytämiään vanhoja kuvia, tulkitsee niitä virheellisesti ja jättää kertomatta niiden taustan, kontekstin ja ajallisen yhteyden. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Uutistapahtumista itsestään puhutaan blogikirjoituksissa muun muassa "kohuna", "jahtina", "median aivoituksena", "perusteettoman leiman langettamisen kuviona", "ryöpytyksenä", "mediamylläkkänä", "vainona" sekä "pahantahtoisena mustamaalauksena". Näillä sanavalinnoilla median toimintaa kuvaillaan epärealistiseksi ja epäloogiseksi, millä pyritään mahdollisesti horjuttamaan uutisoinnin journalistista perusteltavuutta sekä vetoamaan lukijoihin ja mahdollisiin äänestäjiin.

4.1.1 "Journalistin ohjeet ovat vitsi"

Molemmassa blogikirjoituksessa löytyi mainintoja journalismin oikaisumenetelmän toimimattomuudesta. Kirjoittajat kokevat, että oikaisuja ei tehdä, tai jos tehdään, ne tehdään ripotellen ja huomaamattomasti. Purra kirjoittaa muun muassa, että kymmenistä oikaisupyynnöistä vain harva menee läpi, minkä jälkeen oikaisut saatetaan

piilottaa jonnekin marginaaliin. Journalismin toimintaperiaatteiden kritisoiminen oli mielenkiintoinen löytö. Näen sen jonkinlaisena vastareaktiona politiikan meditoitumiseen, ja haluna ottaa niin sanotusti median valtaa takaisin poliitikoille itselleen.

Kuinka monen uskotte lukevan oikaisut? Journalistin ohjeet ovat vain iso vitsi, sillä niitä ei noudateta. (Riikka Purra 27.7.2023)

Käytännössä mahdoton oikaista mediassa liikkuvaa virheellistä tietoa. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Sekä Purralle että Junnilalla on blogikirjoitusten perusteella käsitys siitä, millaiset journalismin toimintatavat ovat joskus olleet, tai millaiset niiden kuuluisivat olla. Esimerkiksi Junnila kirjoittaa, että kesän uutisointi on yksiselitteisesti pahanpuhumista, eikä se ole journalismin klassisen etiikan mukaista. Molemmat myös esittävät kysymyksiä siitä, miksi esimerkiksi jostain toisesta heidän piirteestänsä, työhistoriasta, tai positiivisesta menneisyyden tapahtumasta ei ole uutisoitu. Blogikirjoituksissa ehdotetaan esimerkiksi vaihtoehtoisia uutiskärkiä tai juttuaiheita.

4.2 Vaihteleva yhteisöllisyys

Halusin mediadiskurssin lisäksi tarkastella millaista minuutta ja ryhmään kuulumista blogikirjoituksissa rakennetaan. Lähdin käsittelemään ryhmään kuuluvuutta etsimällä teksteistä populismille tyypillistä me ja muut -puhetta, ja sitä pystyi paikantamaan teksteistä runsaasti. Tällä puhettavalla pyritään vahvistamaan ryhmän sisäistä yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä tekemään rajanvetoa ryhmän ulkopuolisiin ihmisiin, mikä on tyypillistä populistisessa viestinnässä. Lisäksi etenkin Purran blogitekstistä löytyy parasosiaalisen suhteen muodostumista edistävää viestintää. Hän puhuttelee esimerkiksi lukijoita ”*kaikkina niinä ihmisinä, jotka hänet tuntevat*”. Lukija saattaa tämän myötä kokea aiempaa enemmän läheisyyttä Purraa kohtaan, jos hän luokittelee itsensä näihin mainittuihin ihmisiin, jotka Purran tuntevat.

Tiedän hyvin, että ne ihmiset, jotka asian ymmärtävät, ymmärtävät sen ilman tätä puolustuspuheenvuoroanikin. Toisaalta ne, jotka eivät ymmärrä, eivät ymmärrä tämän kirjoituksen jälkeenkään. (Riikka Purra 27.7.2023)

Perussuomalaiset yleisesti ja minä viime viikkoina erityisesti olemme mediassa kuin lainsuojattomia. Meidän kohtelussamme mikään ei ole liian väärin. (...) Joillekin selittelyt vain sallitaan, toisille ei. (Riikka Purra 27.7.2023)

Nimitän ryhmään kuuluvuuden diskurssia Vaihtelevaksi yhteisöllisyydeksi, sillä Purran blogikirjoituksessa ryhmäkokemus liitetään ennen kaikkea perussuomalaisiin, kun taas Junnilan kirjoituksessa korostuu yhteisöllisyys yli puoluerajojen. Purra niputtaa kielellään poliittisia vastustajia, vasemmistoa ja mediaa, samaan ryhmään. Junnila puolestaan käyttää ilmaisuja, kuten ”*politiikka on yhteispeliä*”, ”*nämä ystävyysuhteet kestävät tämänkin jahdin*” sekä ”*puheeni sai kiitosta useista poliittisista suunnista*”. Hän kertoo blogitekstissä eropäätöksensä perustuvan ”*joukkueen ja hallituksen toimintakyvyn*” suojeluun. Junnilan tekstissä puolueet toimivat yhteistyössä, ja media on ennemminkin politiikasta irrallaan oleva vastustaja, kun taas Purran tekstissä vasemmisto ja media ovat yhteistä vastajoukkoa. Kuitenkin sekä Purran että Junnila teksteistä löytyy myös näitä molempia puhetapoja.

4.3 Tunteellinen yksityisyys

Ryhmään liittyvien puhetapojen lisäksi oli luonnollista tarkastella, millaista minuutta teksteissä rakennetaan. Minuutta teksteissä käsitellään enimmäkseen uhrin asemasta. Minuus on teksteissä yksityistä, aikaan sidottua, tunteellista ja erityistä, minkä vuoksi nimitän minuuden diskurssia Tunteelliseksi yksityisyydeksi.

4.3.1 Yksityinen minuus

Minuutta rakennetaan teksteissä yksityisen ja julkisen väliin vedettävillä rajanvedoilla. Purra kertoo esimerkiksi rasistisen kielenkäyttönsä olleen ”*yksityiselle ihmiselle sallittua turhautumista ympärilläni omakohtaisesti havaitsemiinsa ongelmiin.*” Hän myös kirjoittaa, ettei käyttäisi eikä ole käyttänyt enää julkisessa tehtävässään vastaavaa kieltä, mistä yksityisen ja julkisen väliset rajanvedot tulevat hyvin esiin.

Miettikää miltä näyttäisi, jos niin sanotuista poikien tai tyttöjen illoissa puhuttuja juttuja tai lähetettyjä kuvia tai videoita arvioitaisiin vuosikymmen myöhemmin poliittisesti tarkoitushakuisesti ja asiantuntijat kertoisivat, onko jokin huumoria vai peräti kaksoisviestintää. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Molemmat kirjoittajat perustelevat kielenkäyttöään yksityisyyteen tai yksityishenkilönä toimimiseen vedoten. Junnila kuvailee kielenkäyttöään muun muassa ”leikin laskuna suljetussa tilaisuudessa” sekä ”yksityistilaisuudessa pitämänä ex tempore puheena”. Yksityiseen ja julkisuuteen liittyvä ulottuvuus yhdistetään teksteissä aikaulottuvuuteen, ja teksteissä rakennetaan kahta, toisistaan irrallaan olevaa minuutta: yksityishenkilö ennen politiikkaa ja julkinen henkilö poliittisessa tehtävässä.

Kohu on kyhätty vuosilta 2013 ja 2014, jolloin olen jakanut rajoitetulla julkisuudella Facebookissa... (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Olen viestit kirjoittaessani 15 vuotta sitten ollut yksityinen henkilö, ilman julkisia tehtäviä. Olen kirjoittanut kommentit nimimerkillä. (...) Viestien kirjoittamisesta kului yli 8 vuotta siihen, että edes päätin lähteä mukaan politiikkaan. (Riikka Purra 27.7.2023)

Menneen yksityisen minuuden irrallisuus nykyhetken julkisesta minuudesta tulee esiin näissä esimerkeissä, kun kirjoittajat tuovat esiin vuosilukuja ja alleviivaavat kuluneen ajan määrää.

4.3.1 Tunteellinen ja erityinen minuus

Lisäksi minuutta käsitellään teksteissä tunteellisuuden ja erityisyyttä viestivien ilmauksien avulla. Nämä yhdistyvät minuuteen etenkin Purran tekstissä. Tunteellisuutta ja siitä johtuvaa voimakasta kielenkäyttöä kuvaillaan tietynlaiseksi inhimillisyyden merkiksi. Purra kirjoittaa ruman ja kovan kielenkäyttönsä olevan tunteiden näyttämistä.

Vaikka minusta usein mediassa maalataan kuvaa tunteettomana hirviönä, olen kaikkea muuta. Olen hyvin herkkä ja puolustan oikeudenmukaisuutta. (Riikka Purra 27.7.2023).

Ymmärrän tietenkin, että poliitikon käyttämänä tällaiset eläimelliset käsitteet olisivat arveluttavia, mutta millä nimellä yksityinen henkilö, joka tulee seksuaalisesti ahdistelluksi, sitten saisi tunteitaan osoittaa? Muuttuuko termi ongelmaksi vasta, kun sen kirjoittajasta tulee 15 vuotta myöhemmin ministeri? (Riikka Purra 27.7.2023)

Purra viittaa tekstissä siihen, että vaikka seksuaalinen häirintä koetaan nykypäivänä laajasti suureksi ongelmaksi, seksuaalinen häirintä juuri hänen kokemanaan ei saisi aiheuttaa samanlaisia tuntemuksia kuin se aiheuttaa kenellä tahansa muulla. Tällaisista kuvailuista tulee koettu minuuden erityisyys esiin. Molemmat kirjoittajat myös toivovat

tulleensa arvioiduksi tekojensa kautta ministerinä, eikä menneisyyden kielenkäytön kautta. Kirjoittajilla on vahva kokemus siitä, että ministereitä ei ole aiemmin kohdeltu samoin kuin heitä, ja he ovat saaneet epäreilumpaa kohtelua medialta kuin aiemmat ministerit. Esimerkiksi Junnila kirjoittaa, että häntä on kohdeltu erittäin epäasiallisesti, ja painottaa, että aiemmat ministerierot ovat liittyneet ministerin tekemisiin ministerinä.

Kuten olen useasti toivonut, omaa toimintaani poliitikkona, puheenjohtajana ja ministerinä on syytä arvioida näissä tehtävissä toimimisen kautta. Tekosyyntä kyvyttömyydelle voi toki etsiä vaikka 20 vuoden takaa, mutta kovin perusteltua ja johdonmukaista se ei ole. Ei näin tehdä muidenkaan kohdalla. Hallituksessa on istunut vuosien varrella vaikka kuinka monta rikoksistakin tuomittua henkilöä (myös viime kaudella). Eiköhän yhden huonot sanavalinnat 15 vuoden takaa voida hyväksyä. (Riikka Purra 27.7.2023)

Kannattaa muistaa, että puhumme tässä siis vääristä sanoista, emme rikoksista tai karkeista paljastamista jäänneistä teoista. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Esimerkeissä kielenkäytön merkitystä vähätellään viittaamalla muiden poliitikkojen rikostaustoihin sekä puhumalla kielenkäytöstä ”huonoina sanavalintoina” ja ”väärinä sanoina”.

Mielenkiintoista on se, että Junnila yhdistää tunteellisuuden teksteissä minän sijaan mediaan ja sen käytökseen. Toisaalta hänkin käsittelee tekstissään itseensä liittyviä tunteita, mutta yhdistää ne inhimillisyyden sijaan negatiivisesti itseensä käyttäen ilmaisua ”Tunteet kuitenkin saivat vallan...”. Media puolestaan ”teki tulkinat tunteiden vallassa” Junnilan mukaan.

4.4 Passiivinen anteeksipyyntö

Viimeinen teksteistä löytämäni diskurssi on Passiivinen anteeksipyyntö. Oli huomionarvoista, että teksteistä ei varsinaisesti löytynyt aktiivista anteeksipyyntöä menneisiin tapahtumiin, vaan kirjoittajat kertovat menneessä aikamuodossa joutuneensa pyytämään kesän aikana anteeksi.

Joka tapauksessa olen tämän vuoden kesäkuussa pahoitellut jälkikäteen arvioituna typeräksi ja lapselliseksi luokiteltavissa olevaa leikinlaskua sekä erikseen korostanut toimineeni väärin. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Teksteistä löytyy myös katumusta osoittavia ilmaisuja, mutta ne eivät nouse teksteissä pääosaan. Purra esimerkiksi myöntää monen kommenttinsa olleen yliampuva, typerä ja moukkamainen.

Lopuksi totean, että kun katson vuosien takaisia kuvia ja kirjoituksia, niin kontekstista irrotettunakaan en asioita tänä päivänä samalla tavoin ilmaisisi. Luonnollista kehityskulkua voisi luonnehtia kenties eräänlaiseksi henkiseksi kasvuksi ja oppimiseksi. Siksi olen katsonut perustelluksi pahoitella toimintaani ja sanonut ottaneeni opiksi. (...) Minäkin olen ihminen. (Vilhelm Junnila 12.8.2023)

Nostin analyysiluvun alussa esiin diskurssien limittäisen luonteen, ja esimerkiksi viimeisimmästä esimerkistä on löydettävissä kolme neljästä nimeämästäni diskurssista. Maininta kontekstin irrottamisesta yhdistyy mediaa käsittelevään diskurssiin. Lause ”Siksi olen katsonut perustelluksi pahoitella toimintaani” viittaa Passiivisen anteeksipyynnön diskurssiin. Viimeinen virke, ”Minäkin olen ihminen”, yhdistyy minuuden diskurssiin ja erityiseen minuuteen. Tämän esimerkin tavoin kävin analyysia tehdessäni blogikirjoitukset läpi.

4.5 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen

Alussa esittämäni tutkimuskysymykset olivat:

1. Millaisia diskursseja esiintyi perussuomalaisten ns. puolustusblogikirjoituksissa kesällä 2023?
2. Miten diskurssi mediasta ja journalismista rakentuu näissä kirjoituksissa?

Löytämäni diskurssit olivat 1. Valehteleva agendamedia, 2. Vaihteleva yhteisöllisyys, 3. Tunteellinen yksityisyys ja 4. Passiivinen anteeksipyyntö. Mediaa käsittelevä diskurssi (1.) oli odotetusti kaikista hallitsevin diskurssi. Se oli kieleltään värikäs ja rikas. Mediaa käsiteltiin negatiivisesti, ja media toimi kirjoittajien Riikka Purran ja Vilhelm Junnilan mielestä väärin heitä kohtaan. Diskurssi mediasta rakennettiin voimakkaalla verbikuvailulla siitä, mitä media kirjoittajille teki, samalla kun kirjoittajat olivat toimijoina passiivisessa uhriarossa.

Mediaa käsittelevä diskurssi rakennettiin pitkälti populistiselle viestinnälle tyypillisillä vastakkainasetteluilla. Vastakkainasetteluihin otettiin vaihtelevasti mukaan oma

puolue, muut poliittiset toimijat, vasemmisto, poliittiset vastustajat ja media. Useimmiten media ja vasemmisto asetettiin kielellisillä valinnoilla samaan ryhmään. Nämä kielelliset valinnat vahvistivat kuvaa siitä, että media toimii tarkoituksenmukaisesti heitä kohtaan väärin. Mediadiskurssissa korostui median valehtelu, vääristely, kontekstin poistaminen, ja vanhojen, kirjoittajien mielestä merkityksettömien, asioiden kaivelu. Kirjoittajien mielestä median toiminta kesällä ei ollut perinteisen journalismin etiikan mukaista, eivätkä journalismin oikaisumenetelmät tai Journalistin ohjeet ole toimivat.

Populistiselle viestinnälle tyypillistä me ja muut -asettelua löytyi tekstistä paljon, ja ryhmää käsittelevä diskurssi (2.) rakentui pitkälti sen varaan. Me ja muut -puheella suljetaan ryhmään kuulumattomat ulkopuolelle, mikä on osaltaan myös sosiaalista toimintaa. Teksteillä pyritään vaikuttamaan ryhmän ulkopuolisten, eli esimerkiksi median, toimintaan sekä vahvistamaan ryhmään kuuluvien, eli perussuomalaisten ja heidän kannattajiensa, yhteenkuuluvuuden tunnetta. Koska kielenkäyttö nähdään vallankäyttämisenä tämän tutkielman teoreettisen viitekehyksen mukaisesti, kritisoimalla mediaa ja journalismia kirjoittajat käyttävät valtaansa yhteiskunnan merkittävänä poliittisina henkilöinä, ja pyrkivät mahdollisesti horjuttamaan tai muuttamaan journalistisia toimintatapoja. Me ja muut -puheen lisäksi populistinen viestinnän kaksi tyypillistä piirretä, antielitismi ja ulkoryhmien ulossulkeminen, tulivat teksteissä näkyväksi. Antielitismi, eli tässä tapauksessa mediainstituution kritisointi tai sitä kohtaan hyökkääminen olivat tekstien ja mediadiskurssin määrittävin piirre.

Kolmannessa, minuutta käsittelevässä diskurssissa, minuus rakentui yksityisyyden ulottuvuudesta, aikaulottuvuudesta, tunteellisuudesta ja minuuden koetusta erityisyydestä. Lopuksi kiinnitin huomiota blogiteksteissä esiintyvien anteeksipyyntöjen passiivisuuteen tehden Passiivisen anteeksipyyntöjen diskurssista neljännen ja viimeisen löytämäni diskurssin.

5 POHDINTA

Olen tässä tutkielmassa tarkastellut Riikka Purran ja Vilhelm Junnilan blogikirjoituksia kesältä 2023 diskurssianalyysin keinoin. Blogikirjoitukset sisältävät mediavastaisuutta ja mediakriittisyyttä odotusten mukaisesti. Pohdin lopuksi tässä luvussa diskurssianalyysini tuloksia osana journalismin ja politiikan suhteen tulevaisuutta.

Blogikirjoitusten analysoinnin jälkeen olen erityisen kiinnostunut siitä, mihin suuntaan medioituminen on suuntautumassa. Perussuomalaisten omalaatuisen viestinnän ja mediasuhteen myötä nähtäväksi jää, taantuuko medioitumisen kehitys seuraavien vuosien aikana. Ainakin näiden kahden tarkastelemani blogikirjoituksen perusteella kirjoittajat haluavat mahdollisesti ottaa valtaa medialta takaisin. Aineistoni ja tutkielmani perusteella ei kuitenkaan ole mahdollista vetää yleispäteviä johtopäätöksiä medioitumisen suunnasta ja tulevaisuudesta. Perinteisen median kriisi on kuitenkin ollut jo pitkään pinnalla sosiaalisen median tultua osaksi jokapäiväistä elämää, ja sen myötä medioitumisen taantuma on tullut näkyväksi. Poliitikkojen ei tarvitse enää tukeutua perinteiseen mediaan yhtä paljon, koska he voivat viestiä sosiaalisen median alustoilla ja blogialustoilla haluamallaan tavalla ilman journalistisen prosessin vaikutusta.

Oli toisaalta mielenkiintoista huomata, kuinka medioituminen ja medialogiikan vaikutus näkyvät nykyajan poliitikkojen teksteissä. Medialogiikalle tyypilliset keinot, kuten asioiden dramatisoiminen, vastakkainasettelujen tekeminen ja yksinkertaistaminen (Isotalus 2017, 26–27) olivat helposti paikannettavissa teksteissä. Samalla kun blogitekstien kirjoittajat kritisoivat mediaa, he käyttävät hyödykseen näitä samoja kielellisiä keinoja, joita poliitikot ovat medioitumisen myötä itselleen omaksunut käyttöön.

Perussuomalaisten erityisen mediakäyttäytymisen vaikutukset ovat jo nyt nähtävissä toimituksellisessa työssä. Perussuomalaisista saatetaan pelätä kirjoittaa, koska heidän reaktionsa voi olla arvaamaton. Kesän aikana nähtiin esimerkiksi, kun Iltalehden toimitaja Ida Erämaa joutui laajan maalittamisen kohteeksi kirjoitettuaan näkökulmatekstin, jossa hän tarkasteli perussuomalaisten pyrkimystä vaikuttaa median

uutisointiin perussuomalaisten äärioikeistokytöksistä. Esimerkiksi Päätoimittajien yhdistys PTY totesi yksittäiseen toimittajaan kohdistuneen laajamittaisen masinoidun häirinnän olevan pyrkimys rajoittaa sananvapautta ja puuttua toimitukselliseen riippumattomuuteen. Jos toimittajan täytyy miettiä, uskaltaako hän jostain tietystä aiheesta tai puolueesta kirjoittaa, se heikentää lehdistönvapautta jo jutunteon alkumetreillä.

Tämän lisäksi kesän aikana huomasin, että ei pelkästään perussuomalaisilta, mutta monilta hallituspuolueiden poliitikoilta, oli vaikea saada haastattelua. Poliitikkojen suhde mediaan on selkeästi kokenut jonkinlaisen muutoksen viime aikoina, koska yhä useammin uutisten lopuissa näkee maininnan, että lehti ei tavoittanut henkilöä x kommentoimaan asiaa. Useimmissa tapauksissa samainen henkilö kuitenkin saattoi kommentoida samaa asiaa omalla sosiaalisen median tilillään myöhemmin sen sijaan, että antaisi medioilla haastattelun aiheesta.

Kaikkiaan kesän tapahtumat antavat viitteitä politiikan ja journalismin suhteen muutoksesta, ja journalismin tutkimuksessa olisi hyvä suunnata katse siihen, mitä suhteelle tapahtuu jatkossa. Tutkimusta medioitumisen kehityssuunnasta olisi mielenkiintoista ja mahdollista jatkaa niin toisenlaisen aineiston parissa kuin toista tutkimusmetodia käyttäen.

Lisäksi populistista viestintää olisi tärkeää tutkia entistä enemmän, koska se lienee yhä aliedustettuna populismitutkimuksessa (Aalberg ym. 2017, 3), ja jotta sen vaikutukset ymmärretään paremmin. Populistinen viestintä on usein vaikuttavaa, mukaansa vetävää ja tarkkaan mietittyä siitä huolimatta, miten kansantajuiselta se vaikuttaa. Populistisen viestinnän puoleensa vetäminen ja perussuomalaisten erikoisen mediasuhteen yhteisvaikutus on ollut siltä kannalta onnistunut, että koen itsekin perussuomalaisten edustajien olleen kesän ajan poliittisten tapahtumien keskiössä, enkä esimerkiksi pääministeri Petteri Orpon. Perussuomalaiset onnistuvat ironisesti saamaan perinteisessä mediassa happea ja tilaa itselleen suhtautumalla mediaan kielteisesti ja kriittisesti, mikä olisi oleellista huomioida journalismin tutkimuksessa jatkossa paremmin.

6 LÄHTEET

6.1 Kirjallisuusluettelo

Aalberg, Toril, Frank Esser, Carsten Reinemann, Jesper Strömbäck ja Claes De Vreese. 2017. *Populist political communication in Europe*. London: Routledge.

Fairclough, Norman. 2003. *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London & New York: Routledge.

Harjuniemi, Timo, Maija Dahlberg ja Anu Kantola. 2022. "Sanattomien sopimusten puolustajat: eduskunnan perustuslakivaliokunnan suhde mediajulkisuuteen" *Media & Viestintä* 45 (2): 1–23. <https://doi.org/10.23983/mv.120274>

Herkman, Juha. 2019. *Populismien aika*. Tampere: Vastapaino.

Isotalus, Pekka. 2017. *Mediapoliitikko*. Helsinki: Gaudeamus.

Jokinen, Arja, Kirsi Juhila ja Eero Suoninen. 2016. *Diskurssianalyysi: teorit, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.

Pietikäinen, Sari ja Anne Mäntynen. 2020. *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

Salojärvi, Virpi. 2020. "Populistiset miesjohtajat ja performatiivisuus: Timo Soinin, Hugo Chávezin ja Donald J. Trumpin hahmot journalistisissa kuvissa." *Media & Viestintä* 43(4): 366–384. <https://doi.org/10.23983/mv.100621>

Väliverronen, Jari ja Risto Kunelius. 2009. "Politiikan journalismi medioitumisen aikakaudella." Teoksessa *Journalismi murroksessa*, toim. Esa Väliverronen, 225–247. Helsinki: Gaudeamus.

6.2 Aineistoluettelo

Riikka Purra, Puolustuspuheenvuoro (27.7.2023):

<https://riikkapurra.net/2023/07/27/puolustuspuheenvuoro/> (luettu 1.11.2023)

Vilhelm Junnila, Pesukarhujahti – vastine kesän syytöksiin (12.8.2023):

<https://vilhelmjunnila.fi/pesukarhujahti-vastine-kesan-syytoksiin/> (luettu 1.11.2023)